

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT "ALECU RUSSO" DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE REALE
CATEDRA DE MATEMATICĂ

GHID
PENTRU PROMOVAREA PRACTICII PEDAGOGICE
LA MATEMATICĂ,
SPECIALITATEA „MATEMATICĂ ȘI INFORMATICĂ”

AUTORI:

dr., lect.sup. L. Zastînceanu,

lect.sup. N. Gașițoi

Discutată la ședința catedrei de Matematică

din 29.08 2011, pr. verbal nr. 1.

Aprobată la ședința Consiliului Facultății de Științe Reale

din 18.09 2011, pr. verbal nr. 1.

BĂLȚI, 2011

BĂLȚI, 2011

1. Descrierea practicii pedagogice la matematică

Practica pedagogică la matematică constituie o parte componentă obligatorie a procesului de pregătire a profesorilor de matematică și asigură corelația dintre pregătirea teoretică a viitoarelor cadre didactice și activitatea lor practică în instituțiile preuniversitare de învățământ.

Obiectivele practicii pedagogice sunt axate pe formarea la studenți a competențelor necesare proiectării, organizării, desfășurării eficiente și evaluării activității instructiv-educative în ciclul gimnazial și liceal.

În timpul practicii pedagogice studenții sunt implicați efectiv în organizarea și desfășurarea procesului instructiv (la clasele V-XII) accentul punându-se pe proiectarea lecțiilor, susținerea acestora, pe analiza lecțiilor asistate, urmărindu-se astfel aplicarea cunoștințelor teoretice în activitatea practică.

Practica pedagogică este coordonată de un cadru didactic al catedrei de matematică și de un profesor mentor din gimnaziul/liceul de aplicație care are cel puțin gradul didactic II.

Practica pedagogică este precedată de un instructaj privind conținutul și cerințele ei. Instructajul este promovat de metodistul de specialitate, cu participarea coordonatorilor practicii pedagogice. După promovarea practicii fiecare student prezintă portofoliul practicii, care conține referința, eliberată de direcția instituției de învățământ despre activitatea instructiv-educativă în perioada practicii; darea de seamă, proiectele didactice aprobate și altă documentație privind practica pedagogică. La finele practicii se organizează un seminar de totalizare și apreciere a practicii pedagogice.

Practica pedagogică se promovează în instituțiile preuniversitare nominalizate printr-un ordin special.

2. Locul practicii pedagogice la matematică în planul de învățământ

Conform planului de învățământ pentru domeniul general de studiu 14 Științe ale Educației, domeniul de formare profesională 141 Educație și formarea profesorului, specialitatea 141.01 Matematica și 141.02 Informatica, în anul IV de studii, semestrul VII, studenții sunt antrenați în practica pedagogică la matematică cu întreruperea de la procesul de studii. Durata practicii constituie 6 săptămâni și este creditată cu 12 credite ECTS.

3. Obiectivele generale ale practicii pedagogice

- Familiarizarea cu structura și funcționarea unei unități de învățământ preuniversitar.
- Studierea și analiza documentației aferente procesului educațional la matematică pentru un anumit an de studii, inclusiv studierea aprofundată a curriculumului disciplinar.
- Familiarizarea cu activitățile didactice concepute pentru condiții concrete, specifice.
- Cunoașterea și evaluarea manualelor școlare de matematică pentru un anumit an de studii.
- Consolidarea și aprofundarea pregătirii de specialitate, psihopedagogice și metodice.
- Formarea, exersarea și perfectarea abilităților și competențelor necesare exercitării profesiei didactice.

- Formarea și dezvoltarea abilităților practice de proiectare didactică, de evaluare și autoevaluare a activităților didactice.
- Efectuarea și exersarea unor acțiuni specifice procesului de învățământ pe baza pregătirii teoretice de psihologia educației, pedagogie, didactica matematicii.
- Formarea capacității de cunoaștere a elevilor (individual și în grupul școlar), în vederea tratării diferențiate a acestora.
- Cultivarea abilităților și a capacităților de autoevaluare și de integrare a rezultatelor autoevaluării în proiecția personală a dezvoltării profesionale.
- Formarea priceperii de a organiza activități extrașcolare la obiectul Matematică.
- Trezirea interesului și a dragostei față de meseria de profesor de matematică.

4. Prerecuzite:

- a. cunoștințe, priceperi și deprinderi corespunzătoare cursului de matematică elementară;
- b. cunoștințe, priceperi și deprinderi corespunzătoare cursului de didactica matematicii;
- c. cunoștințe, priceperi și deprinderi aplicative corespunzătoare cursurilor de pedagogie și psihologie.

5. Competențele vizate:

Competența gnoseologică:

- identificarea și selectarea informației adecvate activității profesorului de matematică;
- aplicarea și gestionarea eficientă a cunoștințelor teoretice obținute în cadrul studierii cursului de didactica matematicii, disciplinelor matematice și disciplinelor modului psiho-pedagogic;
- cunoașterea cadrului legislativ al activității profesorului de matematică.

Competența prognostică:

- stabilirea rolului profesorului de matematică în contextul evoluției social-economice și culturale a societății;
- elaborarea din diverse perspective a proiectelor didactice;
- prognozarea finalităților activității pedagogice.

Competența praxiologică:

- identificarea situațiilor de aplicare ale teoriei didacticii matematicii în activitatea profesorului de matematică;
- selectarea și operaționalizarea cunoștințelor teoretice adecvate specificului activității profesorului de matematică;
- selectarea informației necesare activității profesorului de matematică din diverse resurse;
- stabilirea corelației dintre componentele procesului educațional la matematică;
- elaborarea proiectelor de activitate profesională.

Competența de evaluare a activității profesionale:

- stabilirea criteriilor de evaluare / autoevaluare a activității profesionale, elaborarea strategiilor de evaluare;
- stabilirea corelației dintre rezultatele evaluării și proiectarea activității ulterioare;
- elaborarea strategiei de evaluare a activității profesionale.

Competența comunicativă și de integrare socială:

- utilizarea diverselor forme de comunicare în organizarea/ monitorizarea activității profesionale;
- adaptarea comportamentului la diversitatea situațiilor de comunicare și didactice;
- rezolvarea prin consens / colaborare a situațiilor de problemă;

- manifestarea toleranței, tactului, a deontologiei profesionale în cadrul comunicării;
- realizarea unor relații interumane bazate pe dialog, atitudini deschise și comportament empatic.

6. Activități desfășurate în cadrul practicii pedagogice:

Pentru atingerea obiectivelor menționate mai sus și formarea competențelor vizate, studentul practicant va realiza următoarele activități:

- 1) se va prezenta la directorul instituției de aplicație pentru a-i fi desemnat profesorul-mentor și clasa în care va petrece practica;
- 2) va respecta regulamentul intern al instituției de aplicație. **În termen de 1 săptămână va prezenta la catedră orarul lecțiilor de matematică în clasa de aplicație.**
- 3) va studia Curriculum-ul la matematică pentru clasa respectivă, proiectarea de lungă durată și proiectele didactice ale profesorului;
- 4) va asista la lecțiile profesorului-mentor atât în clasa de aplicație, cât și în alte clase, și va fixa observațiile sale în agenda individuală a practicii și/sau în fișa de asistență (a se vedea Anexa 1);
- 5) va colecta informații privitor la:
  - instituția de aplicație: localitatea, treapta de instruire, dotarea materială, condițiile de activitate ale profesorului-mentor;
  - componența și caracteristica clasei: numărul de elevi în clasă; numărul elevilor cu motivație foarte înaltă, înaltă, medie, joasă de studiu a matematicii; numărul de elevi cu capacități dezvoltate, medii și joase pentru studiul matematicii; numărul elevilor activi în cadrul lecțiilor de matematică;
  - sistemul de metode și tehnici ale profesorului-mentor: metode de predare, metode de învățare, metode de evaluare aplicative, activități de motivare pentru studierea matematicii, tipurile de lecții promovate de profesor, ponderea lucrului individual în cadrul lecțiilor de matematică, metode specifice pentru profesorul respectiv;
  - situații-problemă didactice și metodele de soluționare ale lor aplicative de profesor;
  - manualul de matematică în aplicație pentru clasa respectivă: conținuturile, corespondența Curriculum-ului în vigoare, structura exercițiilor propuse, erori în manual.
- 6) va selecta 2 teme de matematică, care se vor preda în clasa respectivă în prima săptămână a practicii și va analiza proiectele didactice pentru aceste teme ale profesorului-mentor din următoarele aspecte:
  - competențele specifice și subcompetențele evidențiate;
  - obiectivele operaționale ale lecției, corespunderea lor tipului de lecție, subcompetenței și recomandărilor didacticei specialității la acest capitol;
  - etapele lecției și componența lor: metodele și procedeele didactice aplicative la fiecare etapă;
  - setul de probleme și exerciții propuse în cadrul lecției (cu rezolvări) și motivarea includerii lor în cadrul lecției;
- 7) va elabora proiectele didactice corespunzătoare proiectului de lungă durată a profesorului pentru perioada practicii, le va prezenta pentru apreciere profesorului-mentor și va promova cel puțin 15 lecții în clasa de aplicație începând cu a doua săptămână a practicii pedagogice;
- 8) va promova **5 ore publice de matematică cu asistența metodistului de la Universitate**, proiectele acestor ore fiind prezentate metodistului cu 2 zile înainte de promovarea lor. Față de conținutul lecțiilor publice se înaintează următoarele cerințe:
  - a) respectarea obligatorie a structurii lecției de tip corespunzător;

- b) utilizarea în cadrul lecției a strategiilor educaționale interactive și centrate pe elev, specifice procesului de studiu al matematicii: activități frontale, activități independente, lucru în grupuri mici, metode bazate pe tehnologii informaționale moderne, etc.;
  - c) scrierea detaliată a proiectului didactic cu anexarea exemplurilor de fișe de lucru și altor materiale didactice utilizate;
  - d) fiecare proiect didactic al unei ore publice trebuie însoțit de fișa de asistență completată de un coleg sau de profesorul-mentor.
- 9) va asista la orele colegilor – practicanți, va fixa observațiile sale în agenda practicii.
- 10) va proiecta și va realiza o activitate extracurriculară la matematică: editarea unei gazete de perete, promovarea unei victorine sau concurs, organizarea unei ședințe a cercului de matematică etc. Scenariul activității trebuie vizat de metodistul din instituția de aplicație și metodistul din Universitate.
- 11) va fixa notițele sale despre toate activitățile din timpul practicii în agenda individuală.

7. Agenda practicii pedagogice a studentului practicant

Agenda practicii pedagogice se redă într-un caiet de 48 foi. Se recomandă următorul conținut al agendei:

Pag. 1

Studentul _____

Termenii realizării practicii pedagogice _____

Locul realizării practicii pedagogice _____

Directorul școlii _____

Clasa _____

Dirigintele clasei _____

Profesorul de matematică _____

Pag. 2

Orarul lecțiilor clasei _____

Luni	Marți	Miercuri	Joi	Vineri
1.	1.	1.	1.	1.
2.	2.	2.	2.	2.
3.	3.	3.	3.	3.
4.	4.	4.	4.	4.
5.	5.	5.	5.	5.
6.	6.	6.	6.	6.
7.	7.	7.	7.	7.
8.	8.	8.	8.	8.

Conținuturile paginilor următoare se structurează în tabel:

Data	Activitatea didactică	Observații, concluzii, recomandări
------	-----------------------	------------------------------------

--	--	--

8. Evaluarea practicii pedagogice

Pentru conferința de totalizare studentul va prezenta un portofoliu cu următoarele documente:

- Caracteristica studentului practicant, eliberată de profesorul-mentor sau șeful de studii și vizată de directorul instituției de învățământ.
- Secvența din proiectul de lungă durată pentru studiul matematicii în clasa de aplicație, corespunzătoare perioadei de practică.
- Fișele de asistență la 2 lecții ale profesorului mentor.
- Cinci proiecte didactice ale lecțiilor publice elaborate de studentul practicant, însoțite de materialul didactic corespunzător și fișele de asistență;
- Proiectele a două lecții asistate la colegi cu fișele de asistență, completate de student și analiza proiectelor (Anexa 1);
- Situațiile-problemă didactice, întâlnite pe parcursul practicii, și metodele lor de soluționare, aplicate de profesor și de student.
- Darea de seamă a studentului-practicant (Anexa 2).
- Agenda individuală a practicii pedagogice.

Portofoliul practicii pedagogice va fi prezentat la catedra de Matematică nu mai târziu de 7 zile după finisarea practicii.

Anexa 1. Fișa de asistență la lecție

_____ (Instituția de învățământ)

_____ Data

Numele, prenumele profesorului: _____

Clasa în care se petrece lecția: _____

Disciplina: _____

Subiectul lecției: _____

Tipul lecției: _____

Verificarea lucrului pe acasă și a materialului anterior asimilat _____

Mijloace de activizare:

☐ cuvântul viu al profesorului	☐ însărcinări individuale
☐ folosirea tablei	☐ lucrul independent
☐ lucrul cu manualul	☐ material ilustrativ

Explicarea materiei noi:

☐ accesibilitatea	☐ ilustrativitatea
☐ logicitatea	☐ sprijin pe materialul anterior
☐ evidențierea esențialului	☐ utilizarea manualului

Fixarea și verificarea cunoștințelor în cadrul lecției:

☐ intuitivă	☐ lucrul cu manualul	☐ lucrul independent
☐ verbală	☐ scrisă	☐ în grup

Forme de lucru:

☐ frontală	☐ individuală	☐ în grup

Metode didactice:

☐ explicația	☐ observarea	☐ conversația
☐ chestionarea orală	☐ jocul didactic	☐ rezolvarea de probleme
☐ alte metode		

Lucrul pe acasă a fost dat:

☐ pînă la sunet	☐ după sunet
☐ cu explicații	☐ fără explicații

Utilizarea timpului lecției:

☐ rațională	☐ nu prea rațională	☐ nerațională

Totalizarea lecției:

☐ se realizează	☐ nu se realizează

Caracteristicile pedagogice ale cadrului didactic:

☐ exigența fluentă	☐ respectul față de elevi	☐ vorbirea corectă și
☐ spiritul de observație	☐ optimismul pedagogic	☐ flexibilitatea

Concluzii:

Lecția: creativă construită logic logica încălcată adaptată clasei

Obiectivele lecției: realizate complet realizate parțial nerealizate

Subiectul lecției: dezvoltat deplin dezvoltat parțial nedezvoltat

Tempoul lecției: rapid mediu lent

Volumul lucrului realizat: mare mediu mic

Observații: _____
_____
_____

Asistent: _____

Anexa 2. Cerințele față de darea de seama

Formatul titlului:

D A R E A   D E   S E A M Ă
despre totalurile practicii pedagogice la matematică,
realizate de studentul(a) practicant(ă) (*numele, prenumele*)
din grupa _____ a facultății _____
în clasa _____ instituția _____
în perioada „_____” _____ - „_____” _____ 20__

În textul dării de seamă se vor reflecta următoarele aspecte:

1. descrierea generală a instituției de aplicație și a clasei în care s-a promovat practica;
2. caracteristica generală a Curriculum-ului la matematică pentru clasa de aplicație;
3. caracteristica generală a manualului de matematică, utilizat în clasa de aplicație;
4. caracteristica generală a stilului pedagogic al profesorului;
5. numărul de lecții asistate în cadrul practicii în clasa respectivă și, posibil, în alte clase; descrierea succintă a celei mai interesante lecții din punct de vedere personal;
6. dificultățile întâlnite la elaborarea proiectelor personale;
7. nivelul de realizare al obiectivelor practicii;
8. concluzii privind utilitatea practicii realizate pentru autorul dării de seamă: cunoștințe noi obținute, observații individuale, păreri proprii.